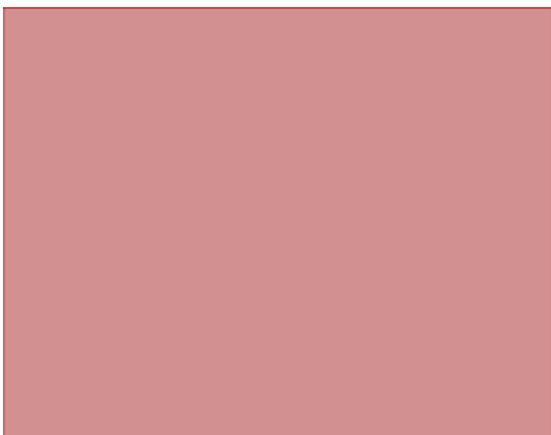

**SERVEI D'ORIENTACIÓ
JURÍDICA PENITENCIÀRIA**

Índex

MEMÒRIA DEL SERVEI D'ORIENTACIÓ JURÍDICA PENITENCIÀRIA 2021	2
Nombre de consultes i de persones ateses	4
Matèries objecte de consulta	6
Sol·licituds d'assistència jurídica gratuïta	9
Perfil dels usuaris del servei	10

MEMÒRIA DEL SERVEI D'ORIENTACIÓ JURÍDICA PENITENCIÀRIA 2021

La Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, i l'article 17 del Decret 252/1996, de creació de les comissions d'assistència jurídica gratuïta i de la subvenció per a les actuacions professionals dels advocats i procuradors, estableixen que el Servei d'Orientació Jurídica proporciona, de manera gratuïta, una primera orientació jurídica als ciutadans que ho sol·licitin per canalitzar les seves pretensions i prestar-los informació per sol·licitar el reconeixement del dret d'assistència jurídica gratuïta.

Per tal que les persones internes en centres penitenciaris també tinguin accés a aquest servei d'orientació jurídica, el 2005 es va crear el Servei d'Orientació Jurídica Penitenciària (en endavant, SOJP), regulat mitjançant convenis de col·laboració entre el Departament de Justícia i el Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya, amb l'objectiu d'orientar i assessorar les consultes que formulin els interns dels centres penitenciaris de Catalunya sobre determinades qüestions jurídiques.

El conveni que actualment regula el SOJP es va signar el 21 de novembre de 2021. Es tracta del conveni de col·laboració entre Departament de Justícia i el Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya (en endavant, CICAC) amb l'objecte de regular i subvencionar el funcionament del servei d'orientació jurídica penitenciària gestionat pels diferents col·legis d'advocats durant l'any 2021.

El pacte tercer disposa que el servei consisteix a proporcionar orientació sobre aquests matèries:

- «a) En matèria penitenciària, la redacció d'escrits de queixa i/o recursos en via administrativa en relació amb les resolucions de l'Administració penitenciària. Resta exclosa, en tot cas, la presentació de recursos en via judicial, la qual correspondrà als lletrats que tinguin assignada la defensa en judici de l'interessat, excepte quan es tracti de recursos de reforma davant el jutge de vigilància penitenciària en què no sigui preceptiva la intervenció d'un lletrat.
- «b) L'orientació en matèria penal únicament per a consultes efectuades per víctimes d'un presumpte delictes que no tinguin advocats designat.
- «c) Una primera orientació jurídica en les matèries generals següents:
 - civil
 - família
 - laboral
 - contenciós administratiu
 - mercantil

- estrangeria

- «d) Informar els interns dels requisits que exigeix la llei per gaudir i obtenir el dret a la justícia gratuïta, si hi tenen dret, amb la redacció de la sol·licitud procedent i la presentació d'aquesta al col·legi d'advocats territorialment competent.»

Quant a la qualificació dels advocats que presten el servei, han d'acreditar el compliment general dels requisits de formació per accedir a la prestació dels serveis d'assistència jurídica gratuïta i l'especialització en aquesta matèria, demostrada per la inscripció en els torns especialitzats corresponents, quan n'hi hagi en el col·legi d'advocats de què es tracti, la superació de cursos específics de formació i l'experiència en la tramitació administrativa i judicial d'assumptes.

El Departament de Justícia subvenciona la prestació d'aquest servei anualment. Així, el 2021 es va atorgar una subvenció de 78.960 euros per al funcionament del SOJP. D'aquest import, 67.200 euros corresponen a la prestació del servei als centres penitenciaris de Catalunya, i 11.760 euros, a la compensació de les despeses de coordinació.

El servei s'ha prestat de dilluns a divendres, a excepció de les festes oficials, de manera orientativa, d'acord amb el nombre d'hores setmanals següent:

Centres penitenciaris	Hores de servei setmanals
Quatre Camins	7
Brians I	7
Brians II	7
Ponent	4
Mas d'Enric	6
Joves	0,5
Dones de Barcelona	1,5
Puig de les Basses	4
Lledoners	3
TOTAL	40

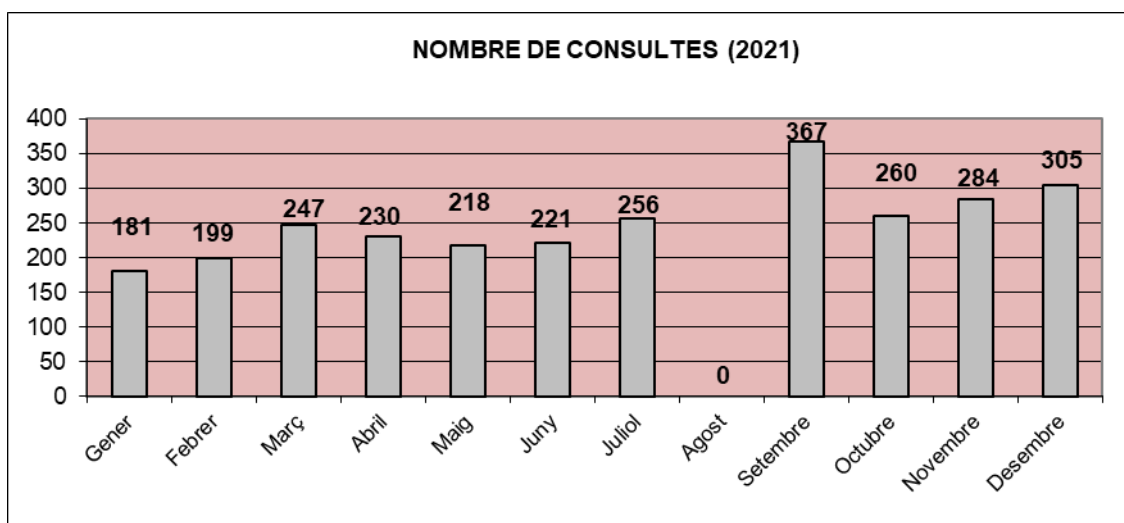
La persona designada pel CICAC per a dur a terme les tasques de coordinació d'aquest servei, pot distribuir el total de 40 hores setmanals segons les necessitats de cada centre penitenciari en cada moment.

El servei d'orientació jurídica penitenciària s'ha portat a terme durant el 2021 amb una certa normalitat, malgrat la situació de pandèmia. Així, l'activitat presencial s'ha anat recuperant en la majoria de centres penitenciaris, de forma que el servei presencial s'ha recuperat arreu, llevat del Centre Penitenciari Ponent, que manté el servei en format telefònic.

Nombre de consultes i de persones ateses

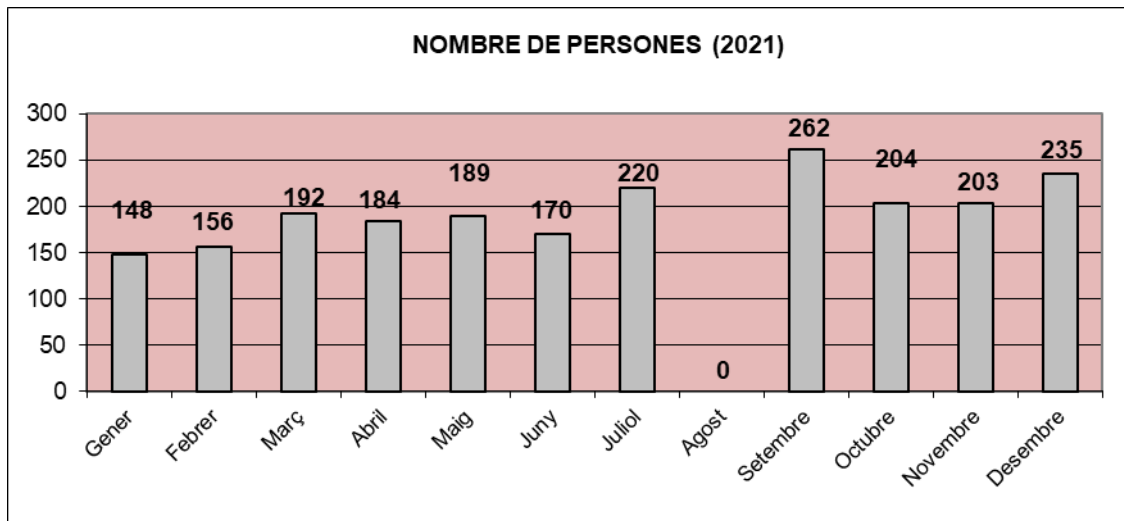
Quant al nombre de consultes o assessoraments que s'han atès durant l'exercici 2021, se n'han realitzat un total de 2.768 en tots els centres penitenciaris de Catalunya, la qual cosa suposa un augment considerable respecte del nombre de consultes ateses l'any 2020, que va ser de 2.562.

El gràfic següent ens en mostra l'evolució per mesos:

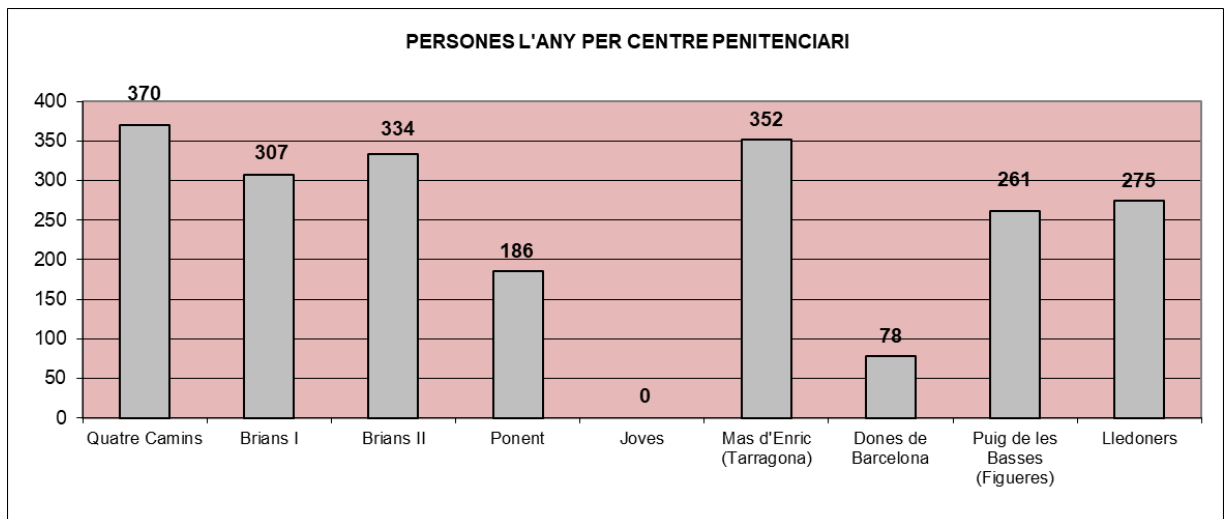

L'exercici de referència s'han atès un total de 2.163 persones per a tots els centres penitenciaris de Catalunya. La diferència amb el nombre de consultes rau en què molts usuaris efectuen més d'una consulta en ser atesos.

El gràfic següent ens mostra l'evolució del nombre de persones ateses per mesos:

Per centre penitenciari, la distribució del nombre d'interns atesos anualment és la següent:

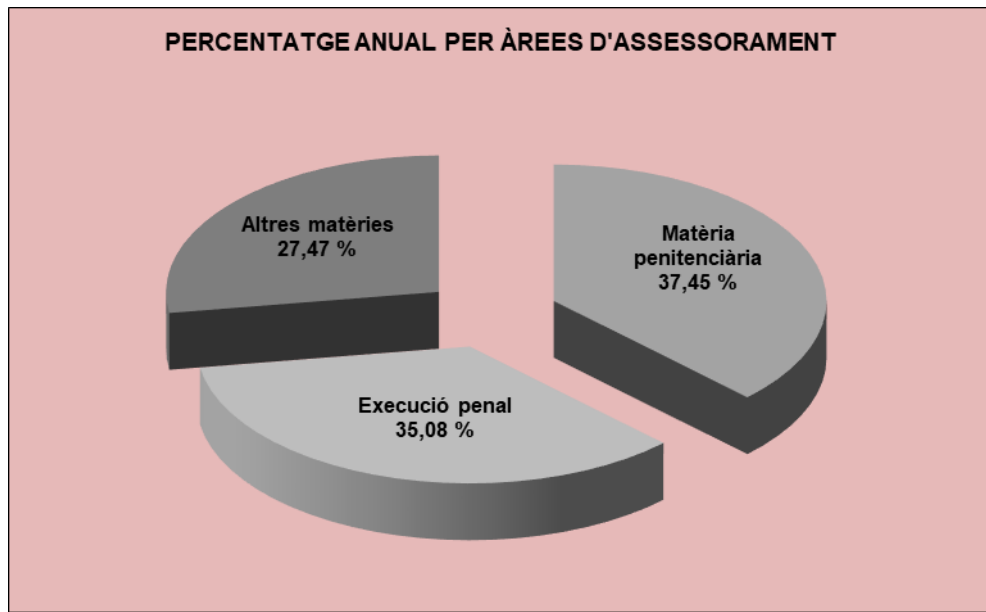

CENTRES PENITENCIARIS	PERSONES ATESES ANUALMENT
Quatre Camins	370
Brians I	307
Brians II	334
Ponent	186
Mas d'Enric	352
Joves	0
Dones de Barcelona	78
Puig de les Basses	261
Lledoners	275
TOTAL	2.163

Matèries objecte de consulta

Les matèries objecte d'assessorament es distribueixen en tres grans blocs: en primer lloc, la matèria penitenciària (redacció d'escrits de queixa i/o recursos en via administrativa); després, l'execució penal, i encara un tercer grup que engloba assessoraments sobre matèries generals (dret civil, laboral, contenciós administratiu, mercantil o estrangeria).

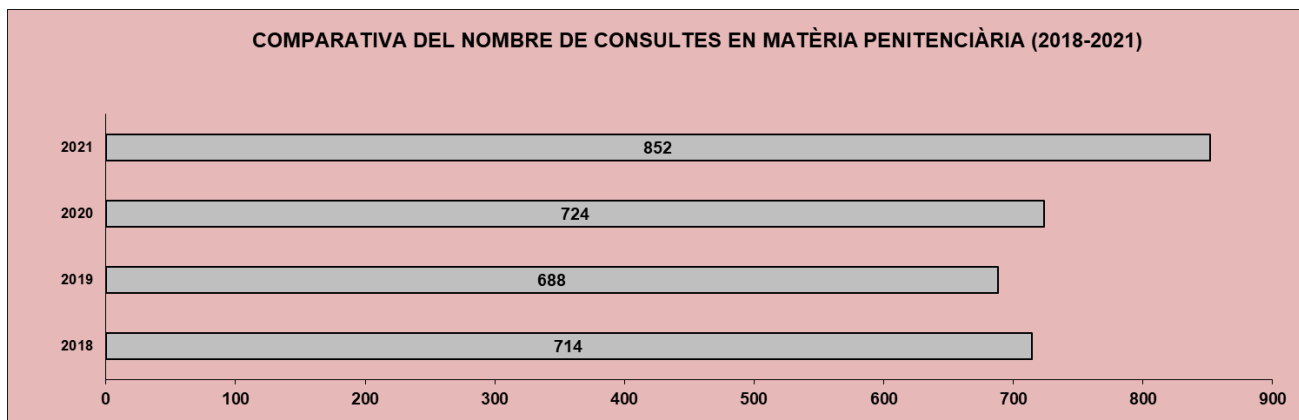
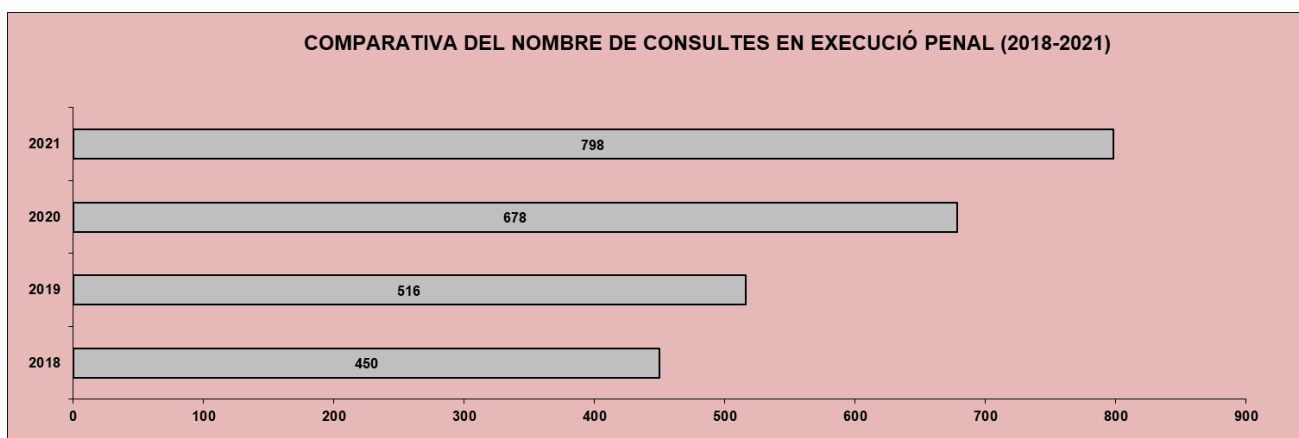
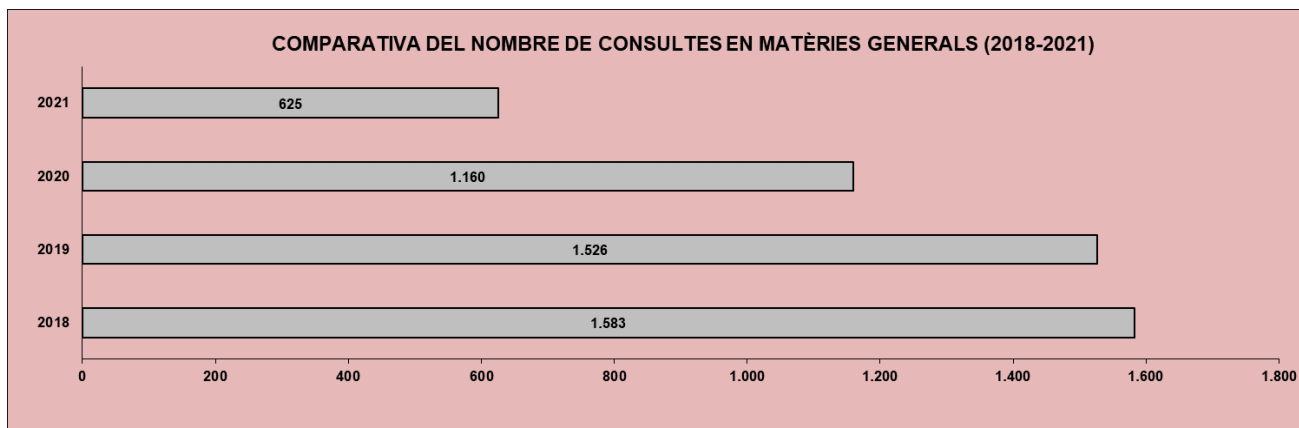
D'acord amb els diferents informes justificatius de l'activitat realitzats pel CICAC durant el 2021, el nombre més elevat d'assessoraments correspon a les consultes en matèria penitenciària, les quals representen un 37,45 % del total, seguides de les consultes d'execució penal, que suposen un 35,08 %, i les d'altres matèries, amb un 27,47 %.

Evolució del període 2018-2021 per matèries de consulta

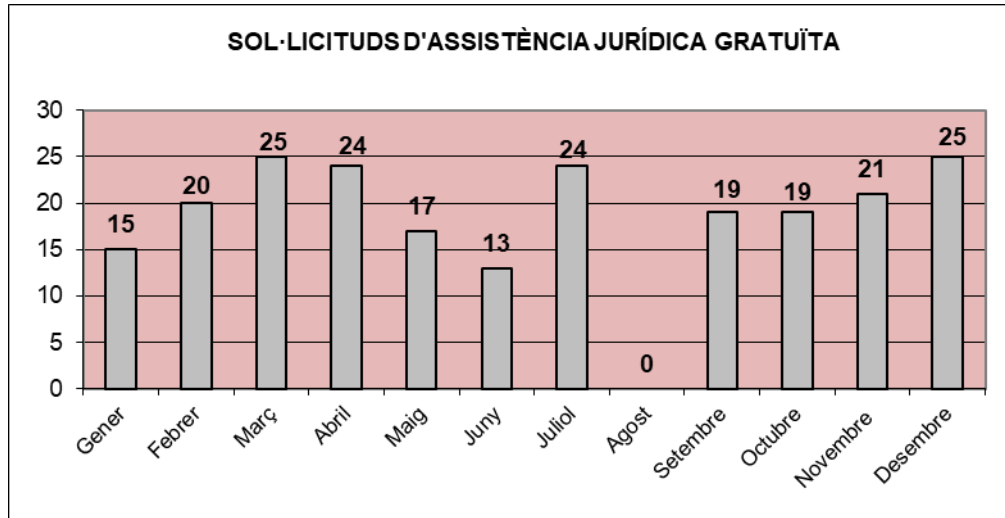
Àmbit	2018	2019	2020	2021
	(40 h/setmana)	(40 h/setmana)	(40 h/setmana)	(40 h/setmana)
Matèria penitenciària	714	688	724	852
Execució penal	450	516	678	798
Altres matèries	1.583	1.526	1.160	625
Totals	2.747	2.730	2.562	2.275*

*Segons el CICAC, en no tenir accés al sistema ni a la fitxa processal, com a conseqüència de la crisi sanitària provocada per la COVID-19, el tipus d'assessorament que consta es basa en el resum que els lletrats-informadors han realitzat després de prestar el servei. Pel que fa als centres en què no es presta el servei en forma presencial (locutoris professionals sense contacte), la gestió de la consulta és més difícil perquè els lletrats no disposen de la fitxa de situació processal de la persona interna.

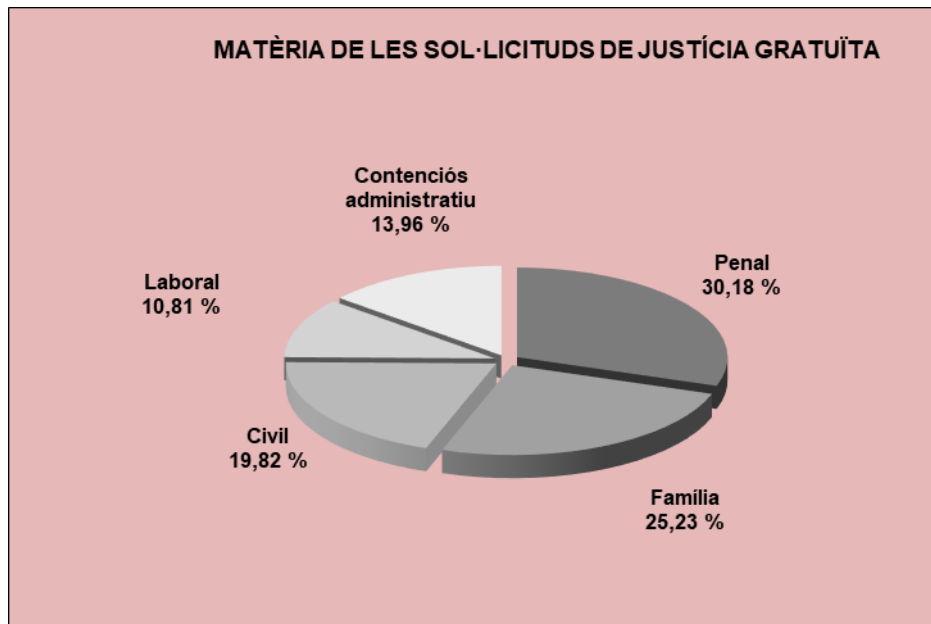
Sol·licituds d'assistència jurídica gratuïta

Durant el 2021, des del Servei d'Orientació Jurídica Penitenciària es van tramitar un total de 222 sol·licituds d'assistència jurídica gratuïta. El gràfic següent mostra la tendència per mesos:

La classificació per matèries d'aquestes sol·licituds permet observar que l'àmbit amb un nombre més elevat correspon a dret penal, amb 67 sol·licituds; hi segueix l'àmbit del dret de família, amb 56 sol·licituds.

MATÈRIA	I TRIMESTRE	II TRIMESTRE	III TRIMESTRE	IV TRIMESTRE	TOTAL
Penal	18	16	10	23	67
Família	16	14	12	14	56
Civil	14	8	7	15	44
Laboral	8	4	7	5	24
Contenciós administratiu	4	12	7	8	31
TOTAL	60	54	43	65	222

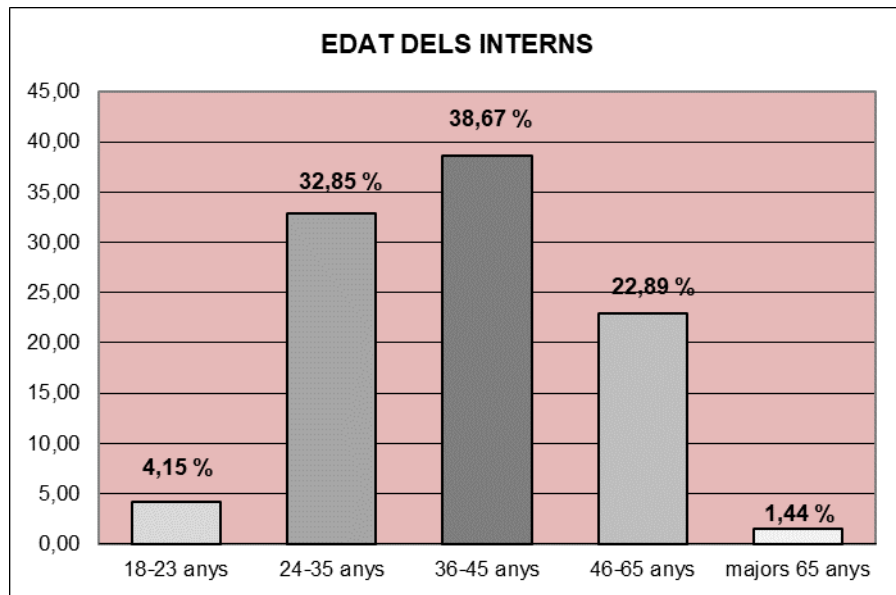

Perfil dels usuaris del servei

Quant al perfil dels usuaris que s'han adreçat al Servei d'Orientació Jurídica Penitenciària, podem destacar diversos trets característics a partir de les dades que ha facilitat el CICAC.

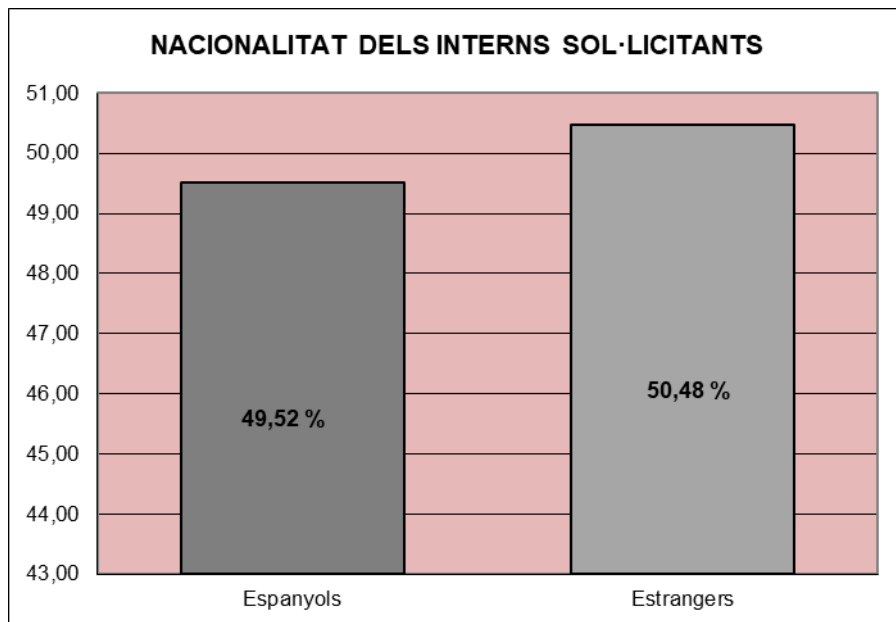
Pel que fa a l'**edat**, la franja amb més presència és la situada entre 36 i 45 anys (38,67 %). Hi segueixen els usuaris entre 24 i 35 anys (32,85 %).

EDAT	%
18-23 anys	4,15 %
24-35 anys	32,85 %
36-45 anys	38,67 %
46-65 anys	22,89 %
> 65	1,44 %

Quant a la **nacionalitat**, un 49,52 % dels usuaris són de nacionalitat espanyola i un 50,48 %, estrangera.

NACIONALITAT	%
Espanyols	49,52 %
Estrangers	50,48 %

Servei d'Assistència Jurídica Gratuïta
Subdirecció General de Suport Judicial i Coordinació Tècnica
Secretaria per a l'Administració de Justícia

Barcelona, 11 de març de 2022